

KAUPAN LIITTO

EU-tuotelainsäädäntö, markkina- ja aasialaisten verkkokauppojen saama kilpailuetu

Janne Koivisto ja Jaana Kurjenoja

17.3.2020

Tausta: EU:n ulkopuolisten verkkokauppojen saama kilpailuetu

EU:n ulkopuoliset verkkokaupat saavat suomalaisiin kauppoihin nähden epäreilua kilpailuetua useista eri tekijöistä johtuen:

1. UPU – alhaisemmat postituskulut
2. Arvonlisäverotus ja tullaus - EU:n ulkopuolelta toimitettavien vähäarvoisten tuotteiden erityiskohtelu
3. Kuluttajansuoja – EU:n kuluttajaviranomaiset eivät voi auttaa
4. Tuottajavastuu jätesääntelyssä – suomalaiset toimijat, kauppa mukaan lukien, maksavat kulut
5. Tuoteturvallisuutta koskeva lainsäädäntö.

EU:n tuotelainsäädäntö ja vastuu tuotteen turvallisuudesta

- EU:n tuoteturvallisuudirektiivin nojalla tuottajat eivät saa saattaa markkinoille muita kuin turvallisia tuotteita. Kuluttajaturvallisuuslaki edellyttää, että kulutustavarasta ei saa aiheutua vaaraa terveydelle tai omaisuudelle.
- Yleislainsäädännön lisäksi EU:ssa on turvallisuuden, terveyden, ympäristönsuojelun ja kuluttajansuojan varmistamiseksi asetettu tuotteille erilaisia vaatimuksia. EU:n markkinoille saatettavien tuotteiden on oltava sovellettavan lainsäädännön mukaisia. Lainsäädännössä on määritetty lisäksi valmistajan, maahantuojan ja jakelijan vastuut tuotteen vaatimustenmukaisuuden varmistamisessa.
 - Tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta on säädetty yksityiskohtaisesti useissa tuoteryhmäkohtaisissa direktiivissä, jotka on pantu kansallisesti täytäntöön. Direktiivejä täydentävät ja täsmentävät eurooppalaiset yhdenmukaistetut standardit.
- Valvontaviranomaiset, Suomessa mm. Tulli ja Tukes, ovat EU:n ulkopuolisen B2C-verkkokaupan osalta kuitenkin käytännössä melko aseettomia. Kivijalkakaupan ajalle tarkoitettu lainsäädäntö ei tunnista rajat ylittävässä verkkokaupassa vastuutahoa, johon viranomainen voisi kohdistaa vaatimukset tai pakkokeinoja: EU-valmistajaa, -maahantuojaa tai -jakelijaa ei siis (aina) ole.

Suomalainen kuluttaja luottaa
kotimaiseen kauppaan ja
viranomaisiin

- Ja tieto kuluttajan oikeuksista
etäkaupassa on heikkoa

- Suomalaiset kuluttajat ovat tottuneet pääsääntöisesti hyvin toimivaan ja kuluttajien oikeuksia kunnioittavaan kauppaan sekä heidän oikeuksiaan valvoviin kuluttajaviranomaisiin. Suomalaisten luottamus kotimaiseen kauppaan ja viranomaisiin on yksi korkeimmista EU:ssa.
- Kuluttajien mielestä mahdollisten erimielisyyksien selvittäminen kotimaisen kaupan kanssa ilman tuomioistuimia on Suomessa toiseksi helpointa Euroopassa.
- Suomalaisten tietämys etäkaupan palautusoikeuksista ja –ajasta sekä tuotetakuusta ja virhevastuusta sen sijaan ovat Euroopan heikoimpia.

(Lähde: Consumer Conditions Scoreboard, Consumers at home in the Single Market; European Commission, 2019.)

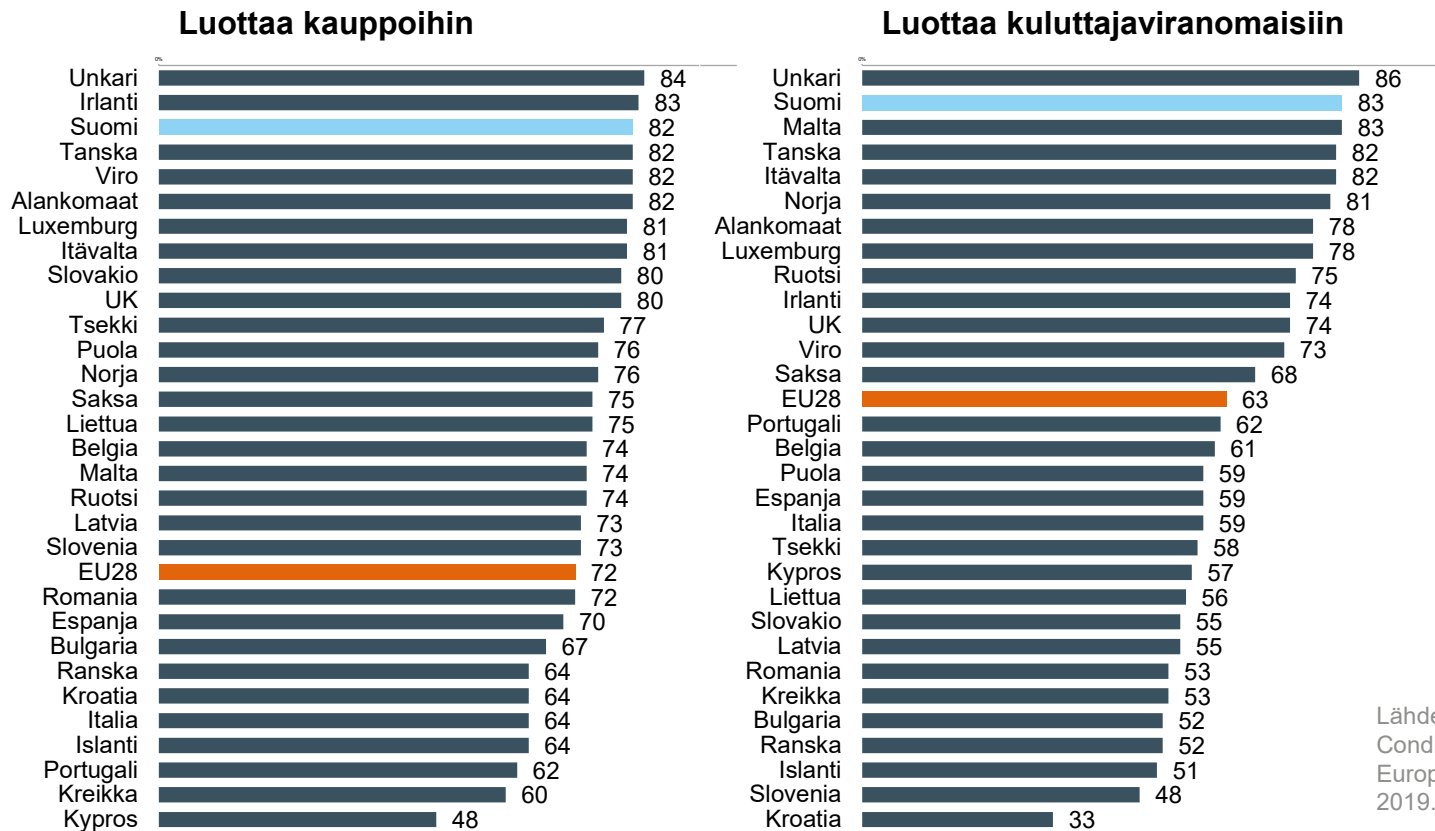
- Voiko tottumus ja luottamus hyvin ja asiallisesti toimiviin viranomaisiin ja kauppaan luoda liiallista luottamusta myös ulkomaiseen etä- ja verkkokauppaan ja omaan kuluttajaturvaan ja tehdä kuluttajasta huolettoman verkko-ostajan?

KAUPAN LIITTO

Suomalaisilla on vahva luottamus oman maansa kauppaan ja viranomaisiin

% kuluttajista, jotka luottavat oman maansa kauppoihin ja kuluttajaviranomaisiin kuluttajan oikeuksiin liittyen

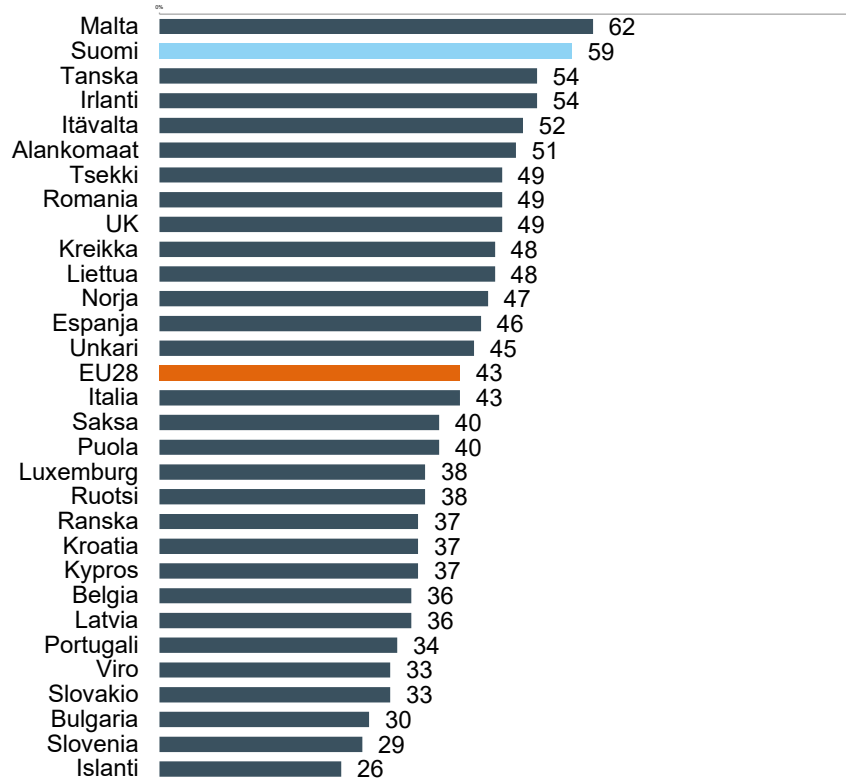

Lähde: Consumer
Conditions Scoreboard,
European Comission
2019.

Erimielisyydet kaupan kanssa on Suomessa helppo selvittää

% kuluttajista, jotka uskovat erimielisyyksien ratkomisen olevan helppoa ilman oikeusistuimia

Luottamus riitojen ratkomiseen

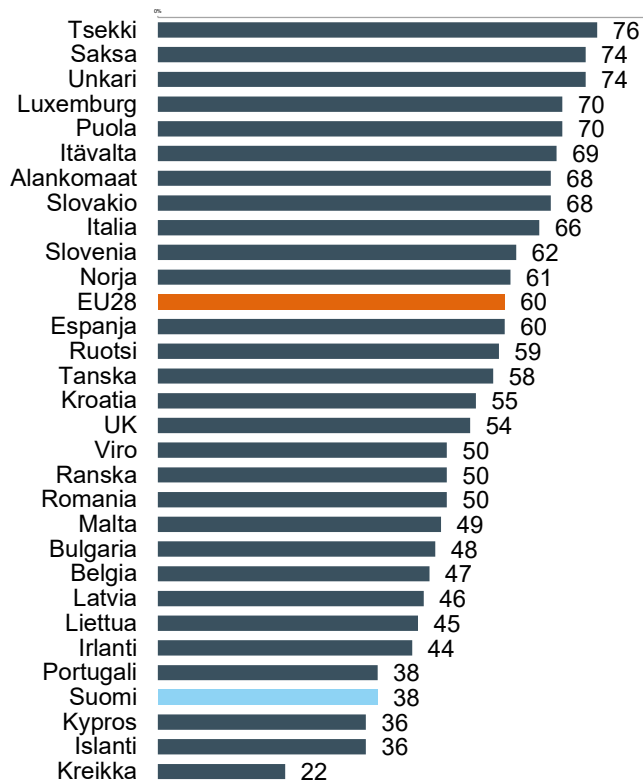

Lähde: Consumer
Conditions Scoreboard,
European Commission
2019.

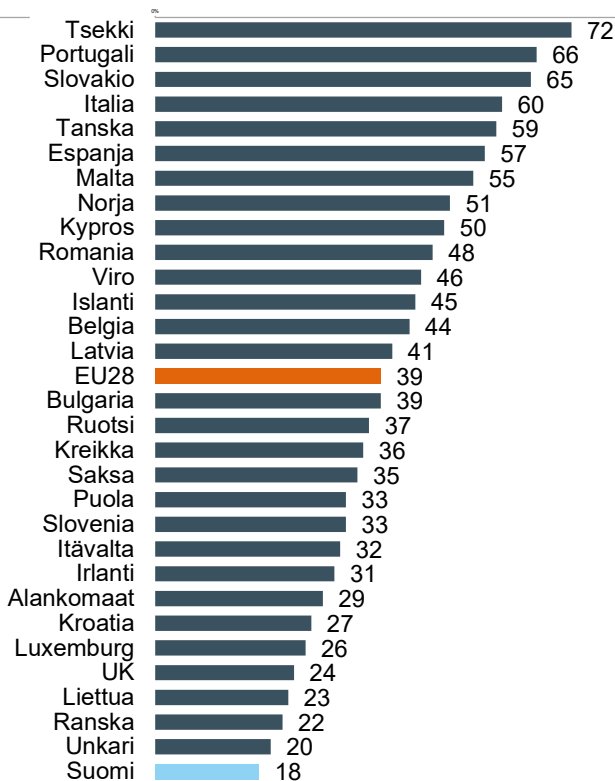
Tietämys kuluttajan oikeuksista etämyynissä on Suomessa heikkoa

% kuluttajista, jotka tietävät palautusoikeuksista etämyynissä sekä tuotetakuusta ja virhevastuusta

Tietää palautusoikeuden ja -ajan

Tietää myyjän virhevastuun

Aasialaisten verkkokauppojen
mahdollinen kustannusetu
eurooppalaisiin verrattuna:
Tuoteturvallisuus ja valvonta

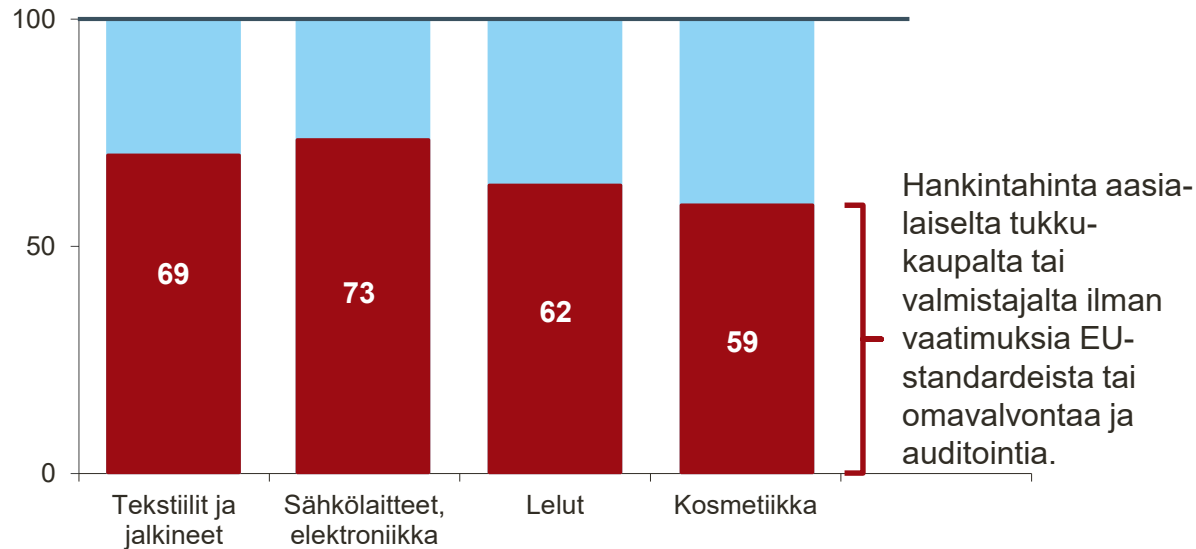

Miten selvitys tehtiin?

- Aasiasta tuotteita hankkivilta Kaupan liiton jäsenyrityksiltä kysyttiin arviota
 - kuinka monta prosenttia vähemmän olisi Kiinassa tai muualla Aasiassa valmistetun tuotteen hankintahinta yritykselle, jos se ei vaatisi eikä valvoisi erilaisten materiaaleihin, valmistukseen tai kuluttajaturvallisuuteen liittyvien edellytysten täyttymistä
 - eli kuinka paljon halvemmalla yritys voisi hankkia tuotteen aasialaisesta tukusta tai aasialaiselta valmistajalta, jos tuotteen ei tarvitsisi täyttää mitään EU:n turvallisuus- ja laatustandardeja eikä yrityksen mahdollisesti omia laatu- ja vastuullisuusstandardeja ja näihin liittyvää valvontaa.
 - Kaikki kyselyssä mukana olevat yritykset harjoittavat tuotteiden omavalvontaa sekä ostavat ulkopuolista auditointia.
 - Joillakin yrityksillä on lisäksi EU-standardit ylittäviä omia laatu- ja vastuullisuusstandardeja.
 - Tulokset esitetään yritysten arvioiden keskiarvoina.
- Hankintahinnan päälle eurooppalaiset yritykset maksavat lisäksi tullimaksut:
 - Tulli peritään 150 euroa ylittävistä tuote-eristä.
 - Aasialaisten verkkokauppojen yksittäiset lähetykset suomalaisille asiakkaille harvoin ylittävät tullirajaa.
 - Nyt tarkasteltavissa tuoteryhmissä suomalaisten yritysten maksamat tullit ovat enimmillään 16,9 prosenttia maahantuotavan tuotteen hinnasta.
 - Tullien tai rahtimaksujen vaikutuksista hankintahintoihin ei jäsenyrityksiltä kysytty.
- Tulokset sisältävät vain hankintahinnan aasialaiselta valmistajalta, EU:n turvallisuus- ja laatustandardien sekä yrityksen omien laatu- ja vastuullisuusstandardien ja niihin liittyvän valvonnan kustannukset.

Kustannusetu aasialaiselle verkkokaupalle on huomattava ilman EU:n turvallisuus- ja laatustandardeja ja niihin liittyvää yritysten maksamaa valvontaa

Vastaavan tuotteen keskimääräinen hankintahinta aasialaiselta valmistajalta tai tukkukaupalta verrattuna suomalaisen yrityksen maksamaan hankintahintaan

EU-standardit täyttävän tuotteen hankintahinta suomalaiselle vähittäiskaupalle, kun kustannukset sisältävät myös yrityksen omavalvonnan ja ulkopuolisilta ostettavan auditoinnin

Lisätietoja:

Janne Koivisto

johtava asiantuntija

Kaupan liitto

janne.koivisto@kauppa.fi

p. 050 321 3639

Jaana Kurjenoja

pääekonomisti

Kaupan liitto

jaana.kurjenoja@kauppa.fi

p. 040 820 5378

